

2018-08-30
S2014/03297/FST
S2018/04676/FST (delvis)

Socialdepartementet

Myndigheten för familjerätt och
föräldraskapsstöd
Box 308
101 26 Stockholm

Uppdrag om stärkt samverkan i familjerättsliga ärenden

Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) i uppdrag att analysera kommuners behov av stöd och förutsättningar för samverkan i familjerättsliga ärenden samt att identifiera framgångsfaktorer. Den kunskap som analysen genererar ska sammanställas och göras tillgänglig för kommunala huvudmän och profession. Uppdraget ska genomföras i samråd med Barnombudsmannen, Socialstyrelsen, Stiftelsen Allmänna Barnhuset och Sveriges Kommuner och Landsting.

I uppdraget ska ett barnrätts- och jämställdhetsperspektiv beaktas.

MFoF får för uppdragets genomförande använda 250 000 kronor under 2018. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälso- och sjukvård och social omsorg, anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 5 Övriga utvecklingsmedel. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2018. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2019. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning lämnas till Kammarkollegiet.

Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 31 mars 2021. Rekvisition, återbetalning och redovisningar ska hänvisa till det diarienummer som detta regeringsuppdrag har.

Ärendet

En central uppgift för att den kommunala familjerätten är att ge föräldrar som separerar stöd och hjälp med att fatta välinformerade beslut med

barnets bästa i fokus. Målsättningen är att bidra till att föräldrarna kan nå samförståndslösningar.

I Särlevandeutredningens betänkande Fortsatt föräldrar — om ansvar, ekonomi och samarbete för barnets skull (SOU 2011:51) lyftes behovet av kompletterande insatser till de kommunala samarbetsamtalen och en bättre helhetssyn på både föräldrarnas och barnens behov vid en separation. För att barn och föräldrar så tidigt som möjligt i samband med en separation ska kunna få adekvat stöd från flera kompetenser och verksamheter föreslog utredningen en försöksverksamhet med samordnade tvärprofessionella insatser.

Stiftelsen Allmänna Barnhuset erhöll mot den bakgrunden medel från regeringen för genomförande av försöksverksamhet om samordnat tvärprofessionellt stöd i samband med konflikter mellan föräldrar i s.k. samverkansteam (S2014/03297/FST). Fokus har varit att minska skadeverkningsarna som föräldrarnas konflikter kan få för barn och bidra till att barnet får en trygg relation till sina föräldrar. I projektet ingick att stödja och samordna arbetet i de pilotkommuner som ingår i försöksverksamheten, samt påbörja utvärdering och analys av resultat och erfarenheter.

Erfarenheterna skulle sedan kunna tas tillvara av andra kommuner i deras arbete med stöd till föräldrar och barn vid konflikt eller separation. Enligt regeringsbeslutet skulle resultat och erfarenheter vid projektets slutförande förmedlas till MFoF.

Försöksverksamheten med samverkansteam har utvärderats av forskare med positivt resultat och regeringen anser att den kunskap och erfarenhet som försöksverksamheterna har genererat är viktig att omhänderta och tillgängliggöra. Inom ramarna för försöksverksamheten har deltagande kommuner organiserat samverkansteamerna på olika sätt och de insatser som erbjudits föräldrar och barn har skilt sig åt mellan kommunerna. Totalt sett har relativt få kommuner prövat samverkansteam och regeringen noterar att det kan finnas andra modeller och arbetsformer för samverkan inom familjerättsområdet som kan vara av intresse att analysera och fördjupa kunskapen om.

Närmare om regeringens beslut

Allvarliga konflikter mellan föräldrar som separerar medför ofta negativa konsekvenser, inte minst för de barn som är involverade. Samverkan mellan

olika aktörer kan emellertid bidra till att insatser tidigt kan sättas in för att förebygga sådana konflikter. Regeringen anser mot den bakgrunden att det finns behov av att sammanställa och tillgängliggöra kunskap om samverkan inom det familjerättsliga området.

Som ett första led i detta arbete behöver kommunala förutsättningar, behov och erfarenheter av samverkan inom det familjerättsliga området analyseras. Det är bl.a. viktigt att identifiera gemensamma nämnare för olika samverkansformer, framgångsfaktorer och goda exempel. Andra viktiga aspekter att analysera är juridiska och organisatoriska förutsättningar för samverkan, behov av metoder för riskbedömning och stödinsatser till föräldrar och barn och behov av kunskap om när sådana insatser ska sättas in. Ytterligare aspekter att belysa är hur samverkan kan följas upp och utvärderas både på individnivå och på organisatorisk nivå.

Den kunskap som analysen genererar ska sedan sammanställas och göras tillgänglig i syfte att ge stöd till kommuner som vill initiera eller utveckla sitt arbete med samverkan i familjerättsliga ärenden.

Som nationell kunskapsmyndighet för familjerätt, föräldraskapsstöd och internationella adoptioner har MFoF en strategisk roll vad gäller kunskapsutveckling och kunskapsförmedling inom dessa områden. MFoF ska på regeringens uppdrag (S2018/--/FST) stödja genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd. Erfarenheterna från arbetet med strategin, t.ex. i de delar som berör tidiga, sektorsövergripande

och samordnade insatser riktade mot föräldrar, är viktiga att omhänderta även i detta uppdrag om stärkt samverkan i familjerättsliga ärenden.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Henrik Ingrid

Kopia till

Statsrådsberedningen/Intern revisionen
Justitiedepartementet/L2
Finansdepartementet/Budgetavdelningen
Kammarkollegiet
Socialutskottet
Civilutskottet
Barnombudsmannen
Socialstyrelsen
Stiftelsen Allmänna Barnhuset
Sveriges kommuner och landsting